

Očekávané výstupy učení na cestě...ale kam?

Milan Hausner

31. srpna 2026

„Učení bez obsahu“ je věčná manažerská povíadačka, která se převléká do nových zkratk.

OVU (očekávané výsledky učení) nejsou žádná revoluce. Jsou to jen další přejmenované „kompetence“, „výstupy“ a „cíle“, které se v českém školství točí už dvacet let. Princip zůstává stejný: raději mluvit o

„postoji k...“, „dovednosti...“ a „schopnosti...“, než říct nahlas, co konkrétního má žák umět, vědět a pochopit.

Václav Nádvorník má pravdu v jednom: *postoje a dovednosti se hodnotí hůř než znalosti*. To ale není argument pro to, abychom je povýšili na hlavní cíl a obsah odsunuli do „tematických plánů“ nebo „nezávazných poznámek“.

Je to spíš důkaz, že systém, který nedokáže pořádně ověřit znalosti, se ještě méně dokáže vypořádat s vágními formulacemi.

Cílená rozplizlost se tu zkrátka začala vydávat za moderní pedagogický přístup.

Když se do ŠVP napíše, že OVU jsou závazné, ale zároveň se doporučuje, aby se tam nedávalo „všechno, co vás napadne“, vzniká klasická past:

- **Bud' napíšete konkrétní obsah** a hned se to kritizuje jako „příliš úzké“ a „nesouladné s kompetencemi“.
- **Nebo napíšete obecné fráze** a vytvoříte dokonalou textovou rozplizlost, nad kterou se všichni tváří, že „školy mají volnost“, zatímco realita je, že nikdo neví, co se vlastně má učit.

„Učení bez obsahu“ není pokrok. Je to únik. **Absolutní bezobsažnost** se stala žádoucím programem. Učitel, který ví, co chce naučit (fakta, souvislosti, postupy, pojmy), dokáže kolem toho postavit i postoje a dovednosti. Učitel, který má před sebou jen rozplizlý seznam „kompetencí“, často končí u aktivit, diskusí a reflexí, po kterých si žák odnese pocit, že „něco dělal“, ale nic konkrétního neumí.

Tento únik před hodnocením konkrétních znalostí pak dokonale korunuje další **pedagogický svatý grál: tři fáze osvojení**. Přiznejme si, že to je fanfára posledních dvou let. Popravdě řečeno, v dávných dobách i těch nedávno minulých podobné hlouposti hned tak někoho nenapadly. To až ti mladí, neprogresivní manažeři bez pedagogické praxe.

Všichni to známe, ať už z moderního formativního hodnocení nebo z nejrůznějších metodik. Žák může **být typicky „na začátku“, „na cestě“, nebo „v cíli“ (případně má „zvládnuto“)**. A hádejte, která fáze je ta absolutně nejlepší, nejžádanější a metodicky nejčistší? Přesně tak. **Být „na cestě“**.

- *Být „v cíli“ je totiž dnes skoro podezřelé: zavání to tím, že se žák, nedejbože, něco sprostě nabífloval a prostě to ví.*
- Být „na začátku“ je zase příliš demotivující.
- Ale být „na cestě“? **To je manažerský a alibistický sen.** Být „na cestě“ totiž spolehlivě zakryje jakoukoliv bezobsažnost. Žák sice netuší, jak se počítá zlomek, a neví, v jakém století žil Karel IV., ale je bezpečně „na cestě“ k pochopení problému v širších souvislostech. **Nikdo po vás nemůže chtít hmatatelné výsledky, protože proces probíhá.** Z prostého a úderného „nic neumí“ se tak stalo laskavé, formativní a naprosto nezměřitelné „je na cestě“.

A vlastně se nelze divit, že se tento formát tak ujal, když nám jde příkladem samo NPI (Národní pedagogický institut). **Všimněte si, že i oni jsou se svou velkou revizí RVP už roky neustále „na cestě“**. Kdyby totiž náhodou došli „do cíle“ a předložili hotový, jasný a srozumitelný dokument plný konkrétního obsahu, mohl by ho někdo změřit, zhodnotit a případně jim ho omlátit o hlavu. **Zůstat trvale „na cestě“ je zkrátka institucionálně nejbezpečnější strategie.**

NPI je tak slavnostně „na cestě“ k novému kurikulu, načež chrlí metodiky pro školy, aby i ony byly „na cestě“ k novým ŠVP, ve kterých učitelé budou žákům měřit, jak hezky jsou „na cestě“ k očekávaným výsledkům učení. **Cesta se prostě stala cílem a obsah zůstal kdesi zapomenutý v příkopu.**

Modelový ŠVP a veškerá kurikulární podpora tohle logicky nijak neřeší, oni tu **všudypřítomnou bezobsažnost a rozplizlost naopak byrokraticky formalizují.**

Škola, která chce skutečně vzdělávat, si stejně musí sama rozhodnout, co je pro ni podstatný obsah, a ten držet – **ať už se to jmenuje OVU, výstupy RVP, nebo jakkoli jinak.**

Zbytek jsou nesmrtelné kecy o učení, které se tváří moderně, ale ve skutečnosti jen oddalují moment, kdy se někdo selským rozumem zeptá: „A co ten žák opravdu umí, když zrovna došel na konec té vaší cesty?“

Zdroj (originál):

<https://www.linkedin.com/pulse/o%C4%8Dek%C3%A1van%C3%A9-v%C3%BDstupy-u%C4%8Den%C3%AD-na-cest%C4%9Bale-kam-milan-hausner-wnmlf/>